

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA
UPRAVA ZA ZAŠTITU INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 42 (9)

IZDAN 25. novembra 1922

PATENTNI SPIS BR. 648.

Poldihütte Tiegelguszstahlfabrik, Prag.

Ispitivač za tvrdoću.

Prijava od 28. marta 1921.

Važi od 1. aprila 1922.

Pravo prvenstva od 1. januara 1916. [Austrija.]

Izum se odnosi na takve ispitivače za tvrdoću, kod kojih se tvrdjena delična kugla utisne u metal, koji treba ispitati i u upoređujući komad stanovite tvrdoće. Bitnost izuma sastoji se u tome, što se upoređujući komad postavi pomično između čelične kugle i udarnog klina i da je držak čelične kugle izradjen pružinasto.

Na crtežima predložen je oblik izvedbe predmeta izuma. Sl. 1. pokazuje ispitivača za čvrstoću pola u nacrtu i pola u uzdužnom presjeku, sl. 2, je pogled sa strane. sl. 3. je pogled odozgor, a sl. 4. je presjek po crti A—B slike 2.

U zatvorenom prostoru **a** ušarafljen je zaglavni komad **b**. Zaglavni komad **b** svršava se u dva pružinasta kraka **c**, koji ostavljaju između sebe slobodan prostor **d**. Ovaj otvor služi za umetanje upoređujućeg komada **e**. Ovaj upoređujući komad je prizmatičan štap potpuno jednake čvrstoće. Da se lakše umetne u otvor zaglavnog komada, to je štap zaobljen na krajevima. Između krajeva krakova **c** tako je postavljena čvrsta čelična kugla, da se može lako okretati. U zatvorenom prostoru **a** namešten je udarni klin **g**, koji ima netaknut obruč **h**. Vijugasta pružina **i** djeluje proti ovom obruču i pritišće udarni

klin **g** proti upoređujućem štapu, koji se umetne u otvor **d**. Kretanje se ograničuje udaranjem obruča na zaglavni komad **b**, kada je štap vani.

Pri ispitivanju tvrdoće natakne se ispitivač tvrdoće sa utisnutim štapom na tvar, koju treba i pitati. Udarcem čekića na gornji kraj udarnog klina **g** utisne se čelična kugla **f** kako u tvar za ispitivanje, tako i u upoređujući štap **e**. Veličina utiska na upoređujućem štapu mjeri se i iz toga se na poznati način odredi tvrdoća.

Štap se može upotrebiti da prima utiske kugle na sve četiri strane, tako da se može izvesti veći broj mjerenja, prije nego se nadomesti drugim štapom. I čvrsta čelična kugla i drži čitav niz merenja. Samo kod ispitivanja jako tvrdih tvari, trebala bi kuglu više puta izmeniti. To se izvede na jednostavan način time, što se ispitivač tvrdoće sa kuglom udari proti tvrdu podlogu. Time popuste pružinasti krakovi zaglavnog komada i kugla izleti van. Nova kugla umetne se na taj način da se metne u udubinu pružinastih krakova i onda se pomoću zaobljenih ploha upoređujućeg štapa utisne odozgor prema dole između krakova.

Izum se ne ograničuje naravno samo na

Fig. 1.

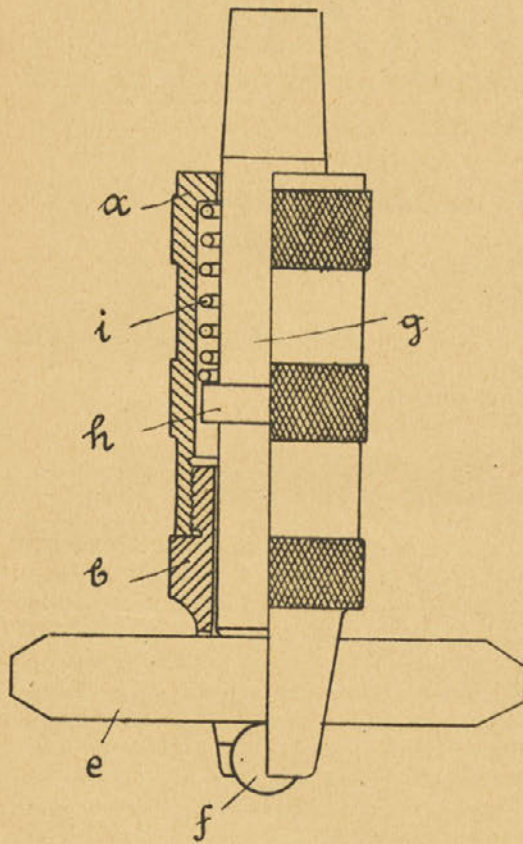

Fig. 2.

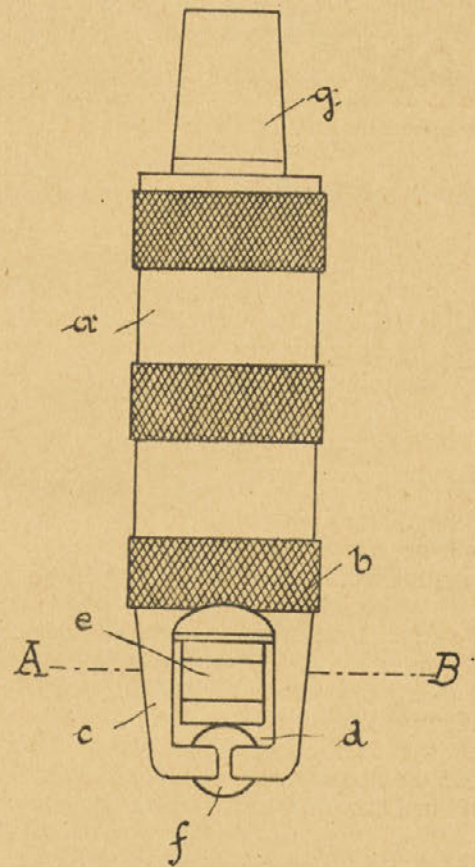

Fig. 3.

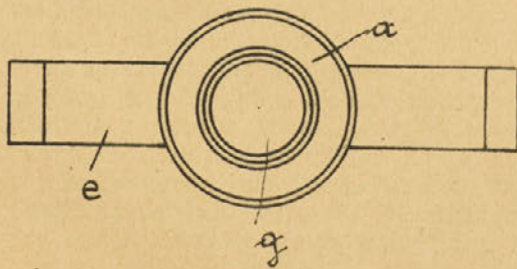

Fig. 4.

